

PARLAMENTUL ROMANIEI

CAMERA DEPUTATILOR

SENATUL

LEGE

privind raspunderea civila pentru daune nucleare

Parlamentul Romaniei adopta prezenta lege:

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

Art.1 Obiectul prezentei legi il constituie reglementarea raspunderii civile pentru repararea daunelor rezultate din activitatile de utilizare a energiei nucleare in scopuri pasnice.

Art.2 Prevederile prezentei legi se aplica fara nici o discriminare bazata pe cetatenie, domiciliu ori resedinta.

Art.3 In sensul prezentei legi:

- a) **accident nuclear** inseamna orice fapt sau orice succesiune de fapte avand aceeasi origine, care cauzeaza o dauna nucleara, iar cu privire la masurile preventive, creeaza o amenintare grava si iminenta de producere a unei astfel de daune.
- b) **autoritatea nationala competenta** este Comisia Nationala pentru Controlul Activitatilor Nucleare.
- c) **combustibil nuclear** inseamna orice material sau orice ansamblu mecanic care contine materie prima sau material fisionabil special destinat producerii de energie printr-o reactie in lant de fisiune nucleara intr-un reactor nuclear;
- d) **dauna nucleara** inseamna:
 1. orice deces sau orice ranire;
 2. orice pierdere sau orice deteriorare a bunurilor;
 3. orice pierdere economica care rezulta dintr-o dauna la care s-a facut referire la pct. 1 si 2, neinclusa in aceste prevederi, daca este suferita de o persoana indreptatita sa ceara despagubiri in ceea ce priveste o astfel de pierdere;
 4. costul masurilor de refacere a mediului inconjurator deteriorat in urma producerii unui accident nuclear, daca o astfel de deteriorare este semnificativa, daca astfel de masuri sunt luate sau urmeaza sa fie luate si daca nu sunt incluse la pct. 2;
 5. orice pierdere a veniturilor care deriva dintr-un interes economic fata de orice utilizare a mediului inconjurator, datorata deteriorarii semnificative a mediului inconjurator si daca nu este inclusa la pct. 2;
 6. costul masurilor preventive si orice pierderi sau daune cauzate de astfel de masuri;
 7. orice alta dauna economica, alta decat cea cauzata de degradarea mediului inconjurator, daca este admisa de legislatia privind raspunderea civila a instantei competente.

Pierderile sau daunele prevazute la pct.1-5 si 7 sunt considerate daune nucleare in masura in care pierderea sau dauna:

- e) **deseu radioactiv** inseamna acele materiale rezultate din activitatile nucleare, pentru care nu s-a prevazut nici o intrebuintare, care contin sau sunt contaminate cu radionuclizi in concentratii superioare limitelor de exceptare;
- f) **drepturi speciale de tragere**, denumite in continuare DST, inseamna unitatea de contabilitate definita de Fondul Monetar International utilizata de acesta pentru propriile tranzactii si operatiuni.
- g) **instalatie nucleara** inseamna:
 - 1. orice reactor nuclear, cu exceptia aceluia cu care este echipat un mijloc de transport maritim sau aerian, spre a fi folosit ca o sursa de putere, daca este pentru propulsie sau in orice alt scop;
 - 2. orice uzina care foloseste combustibil nuclear pentru producerea de materiale nucleare si orice uzina de prelucrare a materialelor nucleare, inclusiv orice uzina de retratare a combustibilului nuclear iradiat;
 - 3. orice instalatie in care sunt stocate materialele nucleare, cu exceptia depozitarilor in vederea transportului de materiale nucleare;Instalatiile nucleare apartinand unui singur operator, care se afla pe acelasi amplasament, vor fi considerate o singura instalatie nucleara;
- h) **instanta competenta** este tribunalul in a carui raza teritoriala se afla sediul principal al operatorului instalatiei nucleare;
- i) **material nuclear** inseamna:
 - 1. orice combustibil nuclear, altul decat uraniul natural sau saracit, capabil sa produca energie printr-o reactie in lant de fisiune nucleara in afara unui reactor nuclear, sau in combinatie cu alte materiale;
 - 2. orice produs sau deseu radioactiv in acord cu limitele stabilite de Consiliul Guvernatorilor al Agentiei Internationale pentru Energia Atomica.
- j) **masuri rezonabile** inseamna orice masuri adecvate si proportionale cu marimea daunei in vederea diminuarii consecintelor accidentelor nucleare.
- k) **masuri preventive** inseamna orice masuri rezonabile luate de orice persoana dupa producerea unui accident nuclear, pentru a preveni sau reduce la minimum daunele la care se face referire la lit.m) pct. 1-5 si 7, in conformitate cu deciziile autoritatii nationale competente.
- l) **masuri de refacere** inseamna orice masuri rezonabile aprobate de autoritatea nationala competenta, menite sa refaca sau sa reabiliteze componentele deteriorate sau distruse ale mediului inconjurator sau sa introduca, acolo unde este posibil, echivalentele acestor componente de mediu inconjurator.
- m) **operator** inseamna titularul autorizatiei emisa potrivit prevederilor Legii nr.111/1996 privind desfasurarea in siguranta a activitatilor nucleare, republicata.
 - i) ia nastere ca rezultat al radiatiei ionizante emise de orice sursa de radiatie care se afla intr-o instalatie nucleara sau emise de combustibilul nuclear, de produsii radioactivi sau de deeurile radioactive dintr-o instalatie nucleara ori de materialul nuclear provenit din, venind de la sau trimis spre o instalatie nucleara si daca

- ii) este rezultatul proprietatilor radioactive ale unui astfel de material sau al unei combinatii de proprietati radioactive cu proprietati toxice, explozive sau cu alte proprietati periculoase ale unui astfel de material.
- n) **persoana** inseamna orice persoana fizica, orice persoana juridica de drept public sau de drept privat, orice organizatie internationala cu personalitate juridica in temeiul legii si orice stat sau orice subdiviziuni constitutive ale acestuia;
- o) **produs radioactiv** inseamna orice material radioactiv obtinut in cursul procesului de producere ori de utilizare a unui combustibil nuclear sau orice material care a devenit radioactiv prin expunere la radiatii emise in cursul acestui proces, cu exceptia radioizotopilor care au atins stadiul final de preparare si sunt destinati a fi utilizati in alte scopuri pasnice decat producerea de energie electrica.
- p) **reactor nuclear** orice structura continand combustibil nuclear dispus astfel incat sa se poata produce o reactie in lant de fisiune nucleara, fara alta sursa de neutroni;

CAPITOLUL II

Regimul raspunderii civile pentru daune nucleare

Art.4 (1) Operatorul unei instalatii nucleare raspunde obiectiv si exclusiv pentru orice dauna nucleara daca s-a dovedit a fi provocata de un accident nuclear:

- a) survenit in aceasta instalatie nucleara;
- b) implicand un material nuclear care provine din aceasta instalatie nucleara:
 1. inainte ca raspunderea pentru dauna nucleara cu privire la acest material sa fi fost asumata, pe baza unui contract scris, de catre un alt operator;
 2. in absenta unor prevederi exprese ale unui asemenea contract prevazut la pct.1, inainte ca un alt operator sa fi preluat acest material;
 3. daca materialul nuclear a fost trimis unei persoane aflate pe teritoriul altui stat, inainte sa fi fost descarcat din mijlocul de transport prin intermediul caruia a ajuns pe teritoriul aceluia stat;
- c) implicand un material nuclear trimis acestei instalatii nucleare:
 1. dupa ce raspunderea pentru daunele nucleare cauzate de acel material nuclear a fost transferata operatorului de catre operatorul dupa unei alte instalatii nucleare, in temeiul unui contract scris;
 2. in absenta unor prevederi exprese ale unui contract scris, dupa ce respectivul operator a preluat acest material nuclear;
 3. daca acest material nuclear a fost trimis, cu consimtamantul scris al respectivului operator, de catre o persoana aflata pe teritoriul altui stat, numai dupa ce materialul a fost incarcat pe mijlocul de transport cu care trebuie sa paraseasca teritoriul aceluia stat;

(2) Daca dauna nucleara este cauzata de un accident nuclear survenit intr-o instalatie nucleara si implica materiale nucleare stocate in vederea transportului acestora, dispozitiile alin.(1) lit.a) nu se aplica daca un alt operator ori o alta persoana este singura raspunzatoare in temeiul dispozitiilor alin.(1) lit.b) sau c).

(3) In cazul unui accident nuclear survenit in timpul transportului de materiale nucleare, raspunderea civila pentru daune nucleare revine in intregime

transportatorului, care va fi considerat operator in sensul prezentei legi, la cererea sa si cu consimtamantul operatorului instalatiei.

(4) In cazul in care o dauna nucleara antreneaza raspunderea mai multor operatori, ei raspund pentru dauna solidar si integral, in masura in care este imposibil sa se determine cu certitudine care este partea din daune imputabila fiecaruia. Raspunderea fiecarui operator nu poate fi superioara cuantumului care ii este aplicabil potrivit art.8.

(5) Sub rezerva prevederilor alin.(3), cand mai multe instalatii nucleare, apartinand aceluiasi operator sunt implicate intr-un accident nuclear, acest operator este raspunzator pentru fiecare instalatie nucleara implicata pana la concurenta cuantumului care ii este aplicabil potrivit art.8.

Art.5 (1) Daca operatorul face dovada ca dauna nucleara a rezultat, in totalitate sau in parte, dintr-o neglijenta grava a persoanei care a suferit-o ori ca acea persoana a actionat sau a omis sa actioneze, cu intentia de a cauza o dauna, instanta competenta poate sa-l exoneraze pe operator, in totalitate sau in parte, de obligatia repararii daunei suferite de aceasta persoana.

(2) Operatorul este exonerat de raspundere daca acesta face dovada ca dauna nucleara este rezultatul direct al unor acte de conflict armat, razboi civil, insurectie, sau ostilitate.

(3) Cand o dauna nucleara si o dauna nenucleara sunt cauzate de un accident nuclear sau, conjugat, de un accident nuclear si de unul sau mai multe evenimente diferite, dauna nenucleara, in masura in care nu poate fi separata cu certitudine de cea nucleara este considerata in sensul prezentei legi ca o dauna nucleara cauzata de accidentul nuclear.

(4) Operatorul nu raspunde pentru dauna nucleara cauzata instalatiei nucleare propriu-zise, oricarei alte instalatii nucleare, inclusiv aflate in constructie, situate pe amplasamentul instalatiei propriu-zise si nici pentru bunurile aflate pe amplasamentul acestei instalatii nucleare care sunt ori trebuie utilizate in raport cu ea;

(5) Persoana fizica care a cauzat o dauna nucleara printr-o actiune sau omisiune savarsita cu intentia de a cauza o dauna nucleara si pentru care operatorul nu este raspunzator potrivit alin.(1), raspunde pentru dauna nucleara produsa.

Art.6 (1) Natura, forma si marimea despagubirilor, ca si repartitia echitabila a acestora sunt stabilite de instanta competenta, inclusiv in cazul in care accidentul nuclear a survenit in zona economica exclusiva a Romaniei.

(2) Daca in actiunile intentate impotriva operatorului, daunele ce urmeaza a fi compensate depasesc sumele prevazute in art.8, in repartizarea despagubirilor au prioritate cazurile de deces sau ranire produse prin accidentul nuclear sau ca urmare a acestuia.

Art.7 Nimeni nu are dreptul sa fie despagubit in temeiul prezentei legi daca dauna nucleara i-a fost deja reparata in temeiul unei conventii internationale privind raspunderea civila pentru daune nucleare.

CAPITOLUL III

Sistemul de despagubire a daunelor nucleare

Art.8 (1) Raspunderea operatorului este limitata pentru fiecare accident nuclear la cel putin echivalentul in lei a 300 milioane DST.

(2) Cu aprobarea autoritatii nationale competente, raspunderea operatorului poate fi limitata pentru fiecare accident nuclear la mai putin de echivalentul in lei a 300 milioane DST, dar nu mai putin de echivalentul in lei a 150 milioane DST, cu conditia ca diferenta pana la minimum echivalentul in lei a 300 milioane DST sa fie alocata de stat din fondurile publice in vederea acoperirii daunelor nucleare in conditiile prezentei legi.

(3) Pentru o perioada de 10 ani de la intrarea in vigoare a prezentei legi, cu aprobarea autoritatii nationale competente, raspunderea operatorului poate fi limitata pentru fiecare accident nuclear petrecut in aceasta perioada, la mai putin de echivalentul in lei a 150 milioane DST, dar nu mai putin de echivalentul in lei a 75 milioane DST, cu conditia ca diferenta pana la echivalentul in lei a 150 milioane DST sa fie alocata de stat din fonduri publice in vederea acoperirii daunelor nucleare in conditiile prezentei legi.

(4) In cazul reactorilor de cercetare si a depozitelor de deseuri radioactive si de combustibil nuclear ars, raspunderea operatorului conform prevederilor alin.(1) si (2) va fi de minim echivalentul in lei a 30 milioane DST, putand fi redusa cu aprobarea autoritatii nationale competente pana la echivalentul in lei a 10 milioane DST, cu conditia ca diferenta pana la minimum echivalentul in lei a 30 milioane DST sa fie alocata de stat din fondurile publice in vederea despagubirii daunelor nucleare in conditiile prezentei legi.

(5) In cazul transportului de materiale nucleare, raspunderea operatorului in sensul art.4 alin.(3) este limitata la echivalentul in lei a 5 milioane DST; in cazul transportului de combustibil nuclear ce a fost utilizat intr-un reactor nuclear, raspunderea operatorului in sensul art.4 alin.(3) este limitata la echivalentul in lei a 25 milioane DST.

(6) Prevederile alin.(1)-(5) nu includ profitul si cheltuielile de judecata.

(7) Prevederile alin.(1)-(6) vor fi mentionate explicit in autorizatia operatorului emisa potrivit Legii nr.111/1996 privind desfasurarea in siguranta a activitatilor nucleare, republicata.

Art.9 Despagubirile legate de o dauna nucleara, profitul si cheltuielile de judecata stabilite de instanta competenta se exprima in lei cu respectarea prevederilor art.8.

Art.10 Persoanele care au suferit daune nucleare isi vor invoca drepturile lor la despagubire printr-o singura actiune, fara a fi necesar sa intreprinda demersuri separate legate de originea fondurilor destinate despagubirii.

CAPITOLUL IV Dreptul la actiunea in regres

Art.11 (1) Operatorul nu are drept la actiune in regres decat:

- a) daca un asemenea drept a fost prevazut expres intr-un contract scris;
- b) daca accidentul nuclear rezulta dintr-o actiune ori omisiune savarsite cu intentia de a cauza o dauna nucleara, contra persoanei fizice care a actionat sau a omis sa actioneze, cu aceasta intentie.

(2) Dreptul la actiune in regres se extinde asupra statului, in masura in care acesta a alocat fonduri publice, potrivit prezentei legi.

CAPITOLUL V

Stingerea dreptului la actiunile in despagubire

Art.12 (1) Dreptul la despagubire impotriva operatorului se prescrie daca o actiune nu este intentata in decurs de:

- a) 30 de ani de la data producerii accidentului nuclear daca actiunea este legata de deces sau ranire potrivit art.3 lit.m) pct. 1;
- b) 10 ani de la data producerii accidentului nuclear daca actiunea este legata de celelalte daune nucleare potrivit art.3 lit.m) pct. 2-5 si 7.

(2) Dreptul la despagubire impotriva operatorului se stinge daca o actiune nu este intentata pe parcursul unei perioade de 3 ani de la data la care victima daunei nucleare a cunoscut sau ar fi trebuit sa cunoasca dauna si identitatea operatorului responsabil de ea, fara ca termenele prevazute la alin.(1) sa fie depasite.

(3) Orice persoana care a suferit o dauna nucleara si a introdus o actiune de despagubire in termenele prevazute la alin.(1) isi poate modifica cererea, in sensul includerii oricarei agravari a daunei, chiar dupa expirarea acestor termene, atat timp cat o hotarare definitiva si irevocabila nu a fost pronuntata de instanta competenta.

CAPITOLUL VI

Asigurari si garantii financiare

Art.13 (1) Operatorul este obligat sa incheie un contract de asigurare sau o garantie financiara care sa-i acopere raspunderea civila pentru daune nucleare si sa dovedeasca autoritatii nationale competente existenta acesteia in vederea eliberarii autorizatiei potrivit Legii nr.111/1996 privind desfasurarea in siguranta a activitatilor nucleare, republicata.

(2) Prevederile alin.(1) se aplica si transportatorilor de materiale nucleare.

(3) Asiguratorul sau oricare alt garant financiar este obligat sa notifice autoritatii nationale competente, cu cel putin 2 luni inainte, orice suspendare sau anulare a asigurarii sau a garantiei financiare prevazute la alin.(1).

CAPITOLUL VII

Dispozitii finale

Art.14 Prevederile unui regim de asigurari de boala, asigurari sociale, securitate sociala, asigurare impotriva accidentelor de munca sau a bolilor profesionale se aplica concomitent cu prevederile prezentei legi.

Art.15 Prezenta lege, in masura in care nu dispune altfel, se completeaza cu dispozitiile Codului civil si ale Codului de procedura civila.

Art.16 (1) In termen de 9 luni de la publicarea prezentei legi in Monitorul Oficial al Romaniei, autoritatea nationala competenta impreuna cu Ministerul Finantelor va emite norme privind aplicarea prezentei legi, care vor fi aprobate prin Hotarare a Guvernului.

(2) Prezenta lege intra in vigoare dupa 12 luni de la publicarea sa in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.